

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce	<i>Marco BASILE</i>
Název práce	<i>Výuka matematiky v italštině</i>
Autor posudku	<i>PhDr. Hana MORAOVÁ</i>

Cíle (stanovení, splnění, reflexe splnění)

Hlavním cílem práce je analyzovat a systematizovat pozitiva a negativa bilingvní výuky matematiky. Autor vychází ze své pětileté zkušenosti vyučujícího matematiky v italštině na pražském bilingvním gymnáziu v Ústavní. V praktické části především rozebírá, analyzuje a reflektuje vlastní výuku v průběhu jednoho školního roku ve dvou ročnících na bilingvním gymnáziu v Praze. Na rozborech situací z výuky poukazuje na některé výhody a nevýhody výuky matematiky v cizím jazyce. Zjištění se snaží systematizovat a utřídit do uchopitelných kategorií.

V závěru jasně shrnuje své zkušenosti jako učitele i studenta – cizince na vysoké škole i zjištění z reflexí vlastní výuky.

Cíl práce tedy byl splněn.

Obsahové části (úplnost, relevance, řazení)

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, z nichž se každá skládá z několika kapitol a podkapitol.

V teoretické části se autor věnuje otázkám bilingvismu a bilingvní výuky včetně toho, které předměty jsou pro bilingvní výuku vhodné.

Úvodem do praktické části je porovnání italského a českého kurikula matematiky pro střední školu, ale také porovnání způsobu hodnocení, učebnic a dalších výukových materiálů, i metodologickému pojetí výuky matematiky v obou zemích. Autor vysvětluje, jak vznikl školní vzdělávací program bilingvní větve Gymnázia Ústavní a jak je výuka organizována.

Tento exkurz potom autorovi umožňuje zpracování praktické části. Ta má formu zpracování několikasetstránkového deníku – sebereflexe vlastní výuky ve dvou ročnících na zmíněném gymnáziu. Postřehy a úvahy z deníku se autor snaží systematizovat, dát jim takový řád, aby z postřehů a zkušeností mohl v dalších letech čerpat nejen on sám, ale případně i další zájemci o výuku matematiky v italštině (případně i jiném cizím jazyce).

Ve všech částech práce autor neváhá připojit vlastní názor, který vychází z jeho zkušeností.

V závěrečné části autor shrnuje zjištění z předchozích částí a snaží se zhodnotit výhody i nevýhody výuky matematiky v italštině. Upozorňuje na potřebu znovu promyslet kurikulum tohoto předmětu tak, aby bylo využito potenciálu výuky nejazykového předmětu v cizím jazyce, aby došlo k obohacení znalosti jazyka i předmětu, aby jazyk nebyl překážkou a přítěží, ale přidanou hodnotou výuky.

Odborná část (matematika/didaktika: náročnost, správnost, výstavba, konzistence apod.)

Práce je přínosná a prezentované výsledky mohou pomoci nejen autorovi v jeho vlastní pedagogické práci, ale také odborné veřejnosti.

Za velmi cenné považují pojmenování komplikovanosti situace žáků bilingvního gymnázia. Jak diplomant na základě svých zkušeností uvádí, na gymnázium se hlásí především jazykově a humanitně zaměřeni žáci. Program školy ale přitom odpovídá italským přírodovědným gymnáziím. Od českých

žáků, jejichž primárním zájmem není matematika, se očekávají rozsáhlejší znalosti některých oblastí matematiky než od ostatních středoškoláků, které navíc musejí zvládnout v cizím jazyce.

V tomto světle je velmi zajímavý autorův názor, že by bylo třeba revidovat rámcový vzdělávací program pro bilingvní gymnázia a hlavně školní vzdělávací program tak, aby lépe reflektoval potřeby i schopnosti žáků.

Stejně přínosné je také pojmenování témat, která jsou (podle autorovy zkušenosti) vhodná pro výuku v cizím jazyce, konkrétně témata kombinatorika, pravděpodobnost, statistika (ve školním vzdělávacím programu je těmto tématům věnován dostatek času a prostoru) a dále logika, teorie množin, slovní úlohy, teorie čísel, planimetrie (na probrání těchto témat není dostatek času). Za pozornost také stojí diplomantův závěr, že konstruktivistická výuka matematiky podporuje komunikaci a je tedy pro bilingvní výuku vhodná.

K zajímavým konstatováním patří také to, že řazení učiva v české a italské škole za sebou může být komplikací (žákům chybí konkrétní aparát pro uchopení daného tématu). Neméně zajímavé je to, že diplomant má ambivalentní vztah k zařazení her a skupinové práce do výuky. Jeho zkušenost ukazuje, že při těchto aktivitách žáci málo používají italštinu. Jak uvádí: „Žáci, i ti, kteří mají italské rodiče, jsou mezi sebou zvyklí mluvit česky a spolupráce v italštině se jim nezdá být přirozená. Často jsem měl dilema, zda je kontrolovat a trestat za používání češtiny nebo oceňovat za používání italštiny anebo zda vůbec zasahovat.“

Poněkud nejasná je podkapitola Matematické obtíže. Diplomant v ní popisuje problémy v matematice, které se u jeho žáků projeví. Jak ale sám uvádí, jedná se o obecně pro české žáky kritická místa. Z podkapitoly není zcela jasné, zda v tomto případě výuka v cizím jazyce má vliv na popsané chyby.

Přínos (originalita, použitelnost apod.)

Na práci považuji za přínosné následující:

Vybrané téma je v didaktice matematiky vysoce aktuální. Bilingvismus a multiligvismus jsou fenoménem dnešní doby.

Práce přehledně předkládá rozdíly mezi italskou a českou výukou matematiky (kurikulum, materiály a učebnice, metody výuky a hodnocení)

Autor na konkrétních příkladech zpochybňuje některá obecně sdílená klišé o vhodnosti matematiky pro bilingvní vyučování.

Autor pojmenovává matematická témata, která jsou vhodná pro bilingvní výuku, a navrhuje úpravy rámcového a školního vzdělávacího programu tak, aby byl dostatek času pro probrání těchto témat, která vedou k rozvoji schopnosti používat cizí jazyk, argumentovat v něm, zdůvodňovat a diskutovat.

Použitá metoda výzkumu (srovnávací studie, ale především vedení reflektivního deníku a třídění zjištění z analýzy těchto reflexí) je pro zvolené téma vhodná a přínosná.

Celkově se jedná o velmi zajímavou, pečlivě zpracovanou práci, která nabízí celou řadu zjištění, poznatků, zkušeností i postřehů a námětů do budoucna.

Formální náležitosti (gramatika, styl, typografie, grafické části, odkazy a citace, celková úprava)

Až na jistou jazykovou neobratnost a občasné gramatické chyby či nevhodně použité termíny (student namísto žák, vědecké předměty namísto přírodní vědy apod.), což vychází z toho, že diplomant není rodilý mluvčí českého jazyka, je práce po formální stránce v pořádku.

Zdroje (reprezentativnost, relevance, použití)

Použité zdroje jsou relevantní.

Další poznámky

Vyjádření ke shodám v systému Theses:

Rozsah shod, které byly nalezeny systémem Theses, je ve všech případech menší než 5 %. Jedná se jednak o formální náležitosti práce, které jsou předepsány, jednak o citování materiálů, z nichž autor vychází nebo s nimiž srovnává své výsledky v závěrečné diskusi. Všechny použité zdroje jsou v práci řádně citovány.

Hodnocení: Diplomant přistoupil ke zpracování své práce zodpovědně a pečlivě. Prokázal, že je schopen samostatně tvůrčí práce v didaktice matematiky. Práce splňuje podmínky kladené na závěrečnou práci. Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě

1. V práci je uvedeno, že „metoda používaná v těchto [bilingvních] školách je tudíž metodou progresivní“. Z čeho vyplývá autorovo přesvědčení, že bilingvní znamená progresivní?
2. Diplomant uvádí, že „výuka J2 a v J2 je nutnost, která je odjakživa přítomná ve společnosti, zesílená globalizací; tato nutnost má různé aspekty: kulturní, sociální, ekonomický“. Z čeho vyplývá tvrzení, že výuka v cizím jazyce je odjakživa přítomná ve společnosti?
3. Diplomant uvádí, že je „toho názoru, že ... Evropa se již nebude moci udržet jen v ekonomické jednotě, a bilingvní gymnázia, jako je to naše, by měla více podporovat jazykové a humanitní vzdělávání a méně vzdělávání technické.“ Není toto tvrzení proti evropskému trendu posilovat právě technické a přírodovědecké vzdělání?
4. Diplomant vychází ze své zkušenosti – cizince-učitele českých žáků. Hodně upozorňuje na to, že se vyrovnává se situací odlišného „kultury“ ve třídě, jiného didaktického kontraktu, jiného způsobu komunikace, práce, organizace. Jaké jsou rozdíly mezi jeho zkušenostmi a postřehy a zkušenostmi jeho českého kolegy, který také vyučuje matematiku v italštině?

Datum a podpis autora posudku:

29. prosince 2017, Hana Moraová